

ZARZĄD

PREZES

Andrzej Płonka
POWIAT BIELSKI (woj. śląskie)

WICEPREZESI

Tadeusz Chrzan
POWIAT JAROSŁAWSKI

Jan Grabkowski
POWIAT POZNAŃSKI

Jerzy Kolarz
POWIAT BUSKI

Adam Krzysztoń
POWIAT ŁANCUCKI

Krzysztof Maćkiewicz
POWIAT WĄBRZESKI

Marian Niemirski
POWIAT PRZYSUSKI

Sławomir Snarski
POWIAT BIELSKI (woj. podlaskie)

Zbigniew Szumski
POWIAT ŚWIEBODZIŃSKI

CZŁONKOWIE

Mirosław Czaplą
POWIAT MALBORSKI
Jarosław Dudkowiak
POWIAT GŁOGOWSKI

Ewa Janczar
MIASTO NA PRAWACH POWIATU
m.st. WARSZAWA

Józef Matysiak
POWIAT RAWSKI

Andrzej Nowicki
POWIAT PISKI

Wojciech Pałka
POWIAT KRAKOWSKI

Andrzej Połępa
POWIAT BRZESKI

Joanna Potocka-Rak
POWIAT CIECHANOWSKI

Dariusz Szustek
POWIAT ŁUKOWSKI

Tomasz Tamborski
POWIAT KOŁOBRZESKI

Małgorzata Tudaj
POWIAT KĘDZIERZYŃSKO-KOZIELSKI

Mirosław Walicki
POWIAT GARWOLIŃSKI

KOMISJA REWIZYJNA

PRZEWODNICZĄCY

Józef Swaczyna
POWIAT STRZELECKI

Z-CA PRZEWODNICZĄCEGO

Andrzej Szymanek
POWIAT WIERUSZOWSKI

CZŁONKOWIE

Zdzisław Brezdeń
POWIAT OŁAWSKI

Andrzej Ciołek
POWIAT GOŁDAPSKI

Zdzisław Gamański
POWIAT CHEŁMIŃSKI

Krzysztof Nosal
POWIAT KALISKI

Andrzej Opala
POWIAT ŁÓDZKI WSCHODNI

Waldemar Trelka
POWIAT RADOMSKI

Bogdan Zieliński
POWIAT WYSOKOMAZOWIECKI

DYREKTOR BIURA

Rudolf Borusiewicz

Or.A.0715/19/22

Warszawa, 11 lutego 2022 roku

Szanowny Pan
Andrzej Duda

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Prezydencie,

13 stycznia 2022 r. Sejm uchwalił ustawę o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw.

Projekt nowelizacji przedmiotowej ustawy został 6 września 2021 r. negatywnie zaopiniowany przez stronę samorządową KWRiST. Głównie z uwagi na fakt, że rola jednostek samorządu terytorialnego jako organów prowadzących publiczne szkoły i placówki zostaje drastycznie zmarginalizowana i sprowadzona do obowiązku ponoszenia odpowiedzialności, w tym finansowej za decyzje, które będą podejmowali kuratorzy oświaty. Co więcej polemika z resortem edukacji na temat przedmiotowego projektu uwypukliła, że kierunek zmian został już obrany i merytoryczne argumenty nie znajdują zrozumienia.

Projektowana nowelizacja jest całkowitym zaprzeczeniem roli i zadań jakie w związku z kształtowaniem lokalnej polityki oświatowej wykonują jednostki samorządu terytorialnego. Stanowi także odebranie wspólnotom samorządowym możliwości decydowania, o tak istotnej sferze zadań publicznych, jaką jest oświata i nie ma merytorycznych podstaw.

Do powyższych wniosków bezsprzecznie prowadzi analiza poniżej opisanych przepisów ustawy:

- 1) to kurator oświaty będzie posiadał kompetencję do wygaszenia powierzenia stanowiska dyrektora (pomimo, że to organ prowadzący wykonuje w stosunku do dyrektora czynności z zakresu prawa pracy) co m.in. doprowadzi do uwikłania **organów prowadzących (jednostki samorządu terytorialnego) w sprawy sądowe i ponoszenia odpowiedzialności, w tym finansowej za decyzje podejmowane przez kuratorów oświaty;**

- 2) na poziomie ustawowym zostanie określony katalog przesłanek uniemożliwiających likwidację/przekształcenie jednostek oświatowych; **wadliwa konstrukcja przepisu może doprowadzić do tego, że likwidacja szkoły będzie niemal niemożliwa;**
- 3) prawie **każda decyzja zarządcza będzie wymagała uzyskania zgody kuratora oświaty** – utworzenie zespołu szkół; powołanie na stanowisko dyrektora osoby niebędącej nauczycielem; wybór na dyrektora ustalonego przez organ prowadzący kandydata, jeżeli do konkursu nie zgłosi się żaden kandydat albo w wyniku konkursu nie wyłoniono kandydata; powierzanie w uzasadnionych przypadkach stanowiska dyrektora szkoły lub placówki na okres krótszy niż 5 lat szkolnych; odwoływanie nauczyciela ze stanowiska dyrektora w przypadkach szczególnie uzasadnionych w czasie roku szkolnego bez wypowiedzenia;
- 4) transparentność działania organizacji społecznych w szkołach będzie sprowadzona do **informowania rodziców, tylko o zajęciach prowadzonych przez takie organizacje, które uzyskały pozytywną opinię kuratora oświaty**. Jeżeli celem ustawy miało być oddanie decyzji w ręce rodziców, to powinni oni uzyskać realne prawo oceny propozycji jakie przedstawiają wszystkie organizacje, wyrażające chęć prowadzenia zajęć dodatkowych w jednostkach oświatowych. Wtedy moglibyśmy mówić o prawdziwej transparentności.

Nie można więc inaczej – niż tylko krytycznie – ocenić sytuacji, w której **organ prowadzący nie będzie mógł decydować o funkcjonowaniu lokalnej oświaty ale będzie ponosił odpowiedzialność i konsekwencje decyzji podejmowanych przez kuratora oświaty** (np. roszczenia zwalnianych z winy kuratorów dyrektorów, czy utrzymywanie szkół, do których uczęszcza w skrajnych przypadkach kilku uczniów). Ma to szczególnie istotne znaczenie także w kontekście niedoszacowania części oświatowej subwencji ogólnej. Udział subwencji oświatowej w pokryciu wydatków bieżących w przypadku wszystkich poziomów jednostek samorządu terytorialnego rokrocznie spada. W przypadku powiatów ziemskich w latach 2010-2019 wskaźnik ten zanotował spadek o 10 p.p. W tym też okresie wysokość środków wydatkowanych ogółem przez samorządy powiatowe na oświatę z innych dochodów własnych niż część oświatowa subwencji ogólnej wzrosła o 39%. W samym roku 2019 samorządy powiatowe, wydatkowały na oświatę z innych dochodów własnych niż subwencja oświatowa ponad 2,2 mld zł, natomiast w roku 2015 było to ponad połowę mniej.

W kontekście zasad funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego ustawa godzi w zasadę samodzielności samorządów oraz konstytucyjną zasadę subsydiarności. W uzasadnieniu do projektu przedmiotowej ustawy można wyczytać, że cyt. „**Z przepisów Konstytucji RP nie wynika, aby sprawami dotyczącymi oświaty czy edukacji publicznej musiał się zajmować samorząd terytorialny, a w szczególności sprawami dotyczącymi: wyboru dyrektora, zawieszenia dyrektora, odwołania dyrektora czy wyboru określonej liczby członków komisji konkursowej wybierającej dyrektora.**” a także że, „zgodnie z Konstytucją RP jednostki samorządu terytorialnego mogłyby w ogóle nie zajmować się sprawami dotyczącymi edukacji publicznej.”. Przedstawione stanowisko wyraża brak podstawowej, systemowej wiedzy

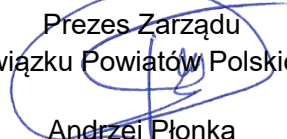
na temat zasad funkcjonowania oraz ustroju jednostek samorządu terytorialnego. Powoływanie kierowników własnych jednostek organizacyjnych (np. szkoły lub placówki) wynika bowiem wprost z konstytucyjnej zasady samodzielności jednostek samorządu terytorialnego, natomiast „edukacja publiczna” stanowi jeden z podstawowych obszarów, w zakresie którego samorząd realizuje zadania służące zaspokajaniu potrzeb wspólnoty samorządowej. **Ministerstwo Edukacji i Nauki podważa więc istotę funkcjonowania samorządu, jako wspólnoty, której podstawowym celem jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców.**

W związku z tak istotnym naruszeniem przez przedmiotową ustawę fundamentalnych zasad funkcjonowania samorządu; tworzeniem jedynie „pozorów” transparentności i podważeniem roli mieszkańców w zakresie organizowania i kształtowania lokalnej polityki oświatowej, za niezbędne uważamy zawetowanie ustawy z 13 stycznia 2022 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw.

Ustawa, która negatywne skutki rozciąga na wszystkie środowiska oświatowe, nie powinna stać się prawem powszechnie obowiązującym.

Pokładamy nadzieję, że Pan Prezydent mając na celu dobro obywateli, ale także jako osoba, której bliskie są sprawy oświaty, podzieli wyrażony przez Związek Powiatów pogląd.

Z poważaniem

Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich

Andrzej Płonka